הא נמי אכלה. דקנין כספי היא ואוכלת דבר תורה ועד דנעיל לה דשוייה מלגה אכלה: **הכא אין לו להאכיל במקום אחר.** שאין לך אשה שמותרת לו: **בכח גריס.** דקסבר קהל גרים לא מקרי קהל ואינן בכלל לא יבא פלוני דכא ונושאה בהיתר ומאכילה תרומה: **ופא בעי מיניה ר' יוחנן מרבי אושעיא.** לקמן בשמעתין ולא פשיט ליה מי מאכילה בתרומה או לא: **אימר.** לשנויי קושיין אתא: **הואיל ומאכילה** (ה) **בלא ידעה.** היה נשוי כהן אשה ואוכלת בתרומה ונעשה פלוני דכא ובא עליה לא תאכל בתרומה דשוייה מלגה דנבעלה לפסול לה ואם לא ידעה משנעשה פלוני דכא הרי זו אוכלת משנה היא בפ' הערל (לקמן עג.). אלמא מינו פלוני דכא כהן מאכיל במקום אחר הלכך בקידושי עבירה נמי מאכיל כל זמן שלא עשאה מלגה: **שכבר אכלה.** כשהוא בריא: **דלית ליה פחרי.** שאין (כ) יודע לפרשה: **למאן מי לר' יהודה כו'.** הש"ס הוא דקא בעי לה ומפרש ואזיל עד סיפא ופשטה אבל ר' אושעיא לא פשט בה מידי כדאמרן לעיל הא בעא מיניה כו': ואית דמפרשי **דלית ליה פחרי.** אינה צריכה לפרש דלמאן קבעי לה מי לר' יהודה כו'. ושכוח הוא מפני שני דברים חדא דאמרן לעיל ולא פשט ליה ואם כן דרבי אושעיא קאמר לה לכולה מילתא הא פשטה במסקנא ועוד דקנסיו ואזיל לפרושי דלא צריכה ליה למיבעיא לן וקא נסיב בסיפא תא שמע אלמא צריכה רבא: **כי בקדושתיה קאי כו'.** לקמן בפרק הערל (דף עו.) מיבעיא לן כהן פלוני דכא מהו בגיורת בקדושתיה קאי ואסור כו' והכא כי בקדושתיה קאי כהן הנעשה פלוני דכא כי בקדושת כהן קאי ואסור בכל האסורות לכהונה בין לאו בקדושתיה קאי ואינו מוהר מליאת אשה פגומה לא אכלה: **אי בקדושתיה קאי לא אכלה דהא אמר מר כח גר זכר ככח חלל וכר.** וכת חלל פסולה לכהונה בפרק עשרה יוחסין (ה) וכיון דבקדושתיה קאי לא אכלה דאמרינן הרי זו פסולה לו ועשאה חללה בביאתו: **ואי לאו בקדושתיה קאי.** ואינה אסורה לו משום קדושת כהן אפי' הכי לא אכלה שאסורה לו משום פלוני דכא דהאמרת קהל גרים איקרי קהל. פליגתא דר' יהודה ור' יוסי בפרק עשרה יוחסין (ו): **אליבא דהאי תנא.** קמיבעיא ליה לר' יוחנן וכגון דאמה מישראל: **כשרות איתוספא בה.** וראויה לכהונה ולאו קדושה לאקרויי קהל ומותרת לפלוני דכא ואוכלת ממה נפשך דאי נמי בקדושתיה קאי הרי זו מותרת לו ומשום פלוני דכא לא מיתסר בה דהא לא איקרי קהל: **או דלמא קדושה נמי איתוספא בה.** ואקהל איקרי ואסורה לפלוני דכא ולא אכלה א): ליתנא אחרינא מפי המורה **כח גר וגיורת קמיבעיא ליה.** אליבא דרבי"י מאי כשרות איתוספא בהך דאמה מישראל לאקרויי קהל אבל בת גר וגיורת לאו קהל היא ואכלה שמותרת לפלוני דכא והאי לאו בקדושה קאי דמיתסר עליה משום כהונה: **או דלמא קדושה איתוספא בה.** ליתנא לכהונה והך דאין אמה מישראל נמי דקדושה ליתא בה להנשא לכהן מ"מ כשרות אית בה לחיות בכלל קהל ואסורה לפלוני דכא ולא אכלה כין בקדושתיה קאי כין לאו בקדושתיה קאי וכ"ש פי' דרשון עיקר:

מוסף רש"י

בת גר זכר. ואפילו מישראלית, כבת חלל זכר. ופסולה לכהונה, אבל בת גיורת מישראל כשרה (קדושין עז).

מסורת הש"ס

א) [מלשון והאדם ידע וגו' כרתיתים ד עוד שם יט אמר לא ידעו אים עוד שם כד ואים לא ידעה], ב) [לקמן עה.], ג) [נז"ס], ד) רש"ל, ה) קדושין עז., ו) שם, ז) כסוריס פ"ח מ"ה, ח) [קדושין עז.], ט) [שם], י) [ע"כ ליתא אחרינא], כ) [אלעזר], ל) ל"ל אדרבי יוחנן. יעכ"ן.

תורה אור השלם

ו. וכהן בי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו וליד ביתו הם יאכלו בלחמו: ויקרא כב יא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הואיל ומאכילה כלא. נ"ב פי' בשלא נה עליה לאחר שנעשה פלוני דכא ע"ל ר"פ הערל: (ב) ר"ה לית יסי' שאין אני יודע:

תוספות ישנים

א) ודוחק הוא דקרי לקדושה קריאת קהל ולכהונה היתר כהונה. הלא ליתא דקדושה משמע כהיתר כדאמרינן לעיל איסור קדושה אלמנה לכה"ג ופ"ה נשון אחר דכתא נר וגיורת קא מיבעיא ליה ולאיתא דר' אלעזר בן יעקב ונבי מאי כשרות איתוספא ביה פירוש בהיתר שאמה מישראל ליקרא קהל פירוש אף כשרות דקהל עם היתר כהונה אבל בת גר וגיורת דלית בה כל כך אלא כשרות דקהל ולא קדושה לכהונה מ"כ לא נקראת קהל ומותרת לפלוני דכא אם אמת הדבר דלאו בקדושתיה קאי ולא איתסר עליו משום כהונה דלי בקדושתיה קאי אסורה ליה כדאמרינן דבת גר בבת חלל אליבא דר' אלעזר נמי כדקאמר בבת גר וגיורת לא מנסת לכהונה אי דלמא קדושה איתוספא בה בהיתא דאמה מישראל יותר מבת גר וגיורת דמותרת לכהונה והך דאין אמה מישראל נמי דקדושה ליתא בה להנשא לכהן מ"מ כשרות אית בה לחיות בכלל קהל ואסורה לפלוני דכא ולא אכלה כין בקדושתיה קאי כין לאו בקדושתיה קאי וכ"ש פי' דרשון עיקר:

עין משפט נר מצוה

לח א מיי' פט"ו מהל' איסורי ביאה הל' ז סמג לאוין מז טוש"ע אה"ע סימן ד סעיף כב: לט ב מיי' שם פי"ט הל' ו סמג לאוין קנב טוש"ע שם סימן ז סעיף כח:

מ ג מיי' פ"ז מהל' תרומות הלכה יג:

תוס' חד מקמאי

באנו למחלוקת ר"מ ור"ש ור"א לר"מ דאמר משמרת לביאה פסולה לא אכלה הא נמי לא אכלה לר"א ור"ש אכלה. מאי דלמא ע"כ לא אמר ר"א ורבי שמעון אלא היכא דיש לו להאכיל במקום אחר אבל פצוע דכא דאין לו להאכיל במקום אחר לא. אביי אמר הואיל ומאכיל בלא ידיעה. פירוש אליבא דר"א ור"ש אבל אליבא דר"מ אינו מאכיל בלא ידיעה שהרי משמרת לביאה פסולה. רבא אמר הואיל ומאכיל בשפחותיו ועבדיו. רבא לא אמר כאביי שאני התם שכבר אכלה פירוש אפילו לר"מ אכלה משום טעמא שכבר אכלה והכי איתא בפ' הערל: בעא מניה רבי יוחנן מר' אושעיא פצוע דכא כהן שנשא בת גרים מהו שתאכל בתרומה ואסיקנא אליבא דרבי יוסי דקס"ל כותיה בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי אכלה. דהא אמר גר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה ואי לאו בקדושתיה קאי [אכלה] דהא אמר קהל גרים לא איקרי קהל ור' יוחנן דקא מיבעיא ליה אליבא דראב"י קמיבעיא ליה דאמר אשה בת גרים לא תנשא לכהונה עד שתהא אמה מישראל וקמיבעיא ליה כשרות אתוספא בה ואכלה או דלמא קדושה איתוספא בה ולא אכלה ראב"י נמי ס"ל כר' יוסי בהא דקהל גרים לא איקרי קהל וקמיבעיא ליה כשאמו מישראל כשרות לחודה איתוספא בה שכשרה לכהונה ולא קדושה וכשם שאם אין אמה מישראל לא איקרי קהל כך כשאמה מישראל לא איקרי קהל ואכלה או דלמא כשאמה מישראל קדושה נמי אתוספא דאקרי קהל ולא אכלה. ואית דמפרשי לה כשאין אמה מישראל והכי קמיבעיא ליה כשאמו מישראל כשרות אתוספא בה לאקרויי קהל אבל כשאין אמו מישראל לא אקרי קהל ואכלה או דלמא קדושה אתוספא בה למשרייא לכהונה אבל לאקרויי קהל אע"פ שאין אמו מישראל איקרי קהל ואסורה לפצוע דכא:

והא בעא רבי יוחנן מר' אושעיא ולא פשיט ליה. מדרבי אושעיא אליבא דר' אליעזר בן יעקב אבל אליבא דר' אלעזר ור' שמעון אפשר דמאכיל בנת גרים דר"ש מכשיר גיורת פחותה מבת ג' לכהן ודלמא סבר נמי דקהל גרים לא מיקרי קהל ומיהו בקונטרס פי' דכולה סוגיא דהש"ס מסיק לה אבל ר' אושעיא לא פשט מידי: **אביי** אמר הואיל ומאכילה בלא ידעה. תימה דבלא ידעה גופה אמאי מאכיל לאביי דמשמרת לביאה פסולה היא וטעמא שכבר אכלה ליתא לאביי דקאמר שאני בסמוך ורבא נמי היכי קאמר שאני התם שכבר אכלה הא אליבא דרבי אליעזר קיימא הכא ורבי אליעזר אית ליה בהערל (לקמן עה.) שכבר אכלה לא אמרינן אהתיא מתנית' גופה דלא ידעה דקאמר מאן תנא משמרת לביאה פסולה דאוריתא אכלה אמר ר' אלעזר בתחלוקת שנויה ור' אלעזר ור' שמעון היא ורבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי מאיר שאני התם שכבר אכלה ויש לומר דטעמא שכבר אכלה מהני לכ"ע לענין זה שאוכלת לרבי אלעזר ור' שמעון אע"פ שאין מאכיל במקום אחר ולא פליג ר"א אורבי יוחנן אלא דמאי דקאמר ר' יוחנן דאוכלת אפי' לרבי מאיר מטעם שכבר אכלה דלא חשיבא משמרת לביאה פסולה כיון דתחילת אכילתה הוי משואי כשרות והוי כאילו הן קיימין ועומדין עדיין שתאכל מכאן ומייתי תנאי אפילו דכא שקידש דחשיב יש לו להאכיל במקום אחר כיון שמאכיל בלא ידעה ורבא סבר דלא חשיב יש לו להאכיל במקום אחר כיון דאין מאכיל התם על ידי מעשה של עכשיו אלא ע"י שכבר אכלה: **אתא** גברא רבה אחרינא ובעא מיניה מילתא אחריתי. כאן משמע שהיה ר"ל גדול כשבא לפני רבי יוחנן כמו שפירש ר"ת בב"מ (דף פד. ד"ה אי) שהיה לומד תורה לפני ר' אושעיא רבו של רבי יוחנן. [וע"ע תוס' עירובין סה: ד"ה ר"ל]: **ואי** לאו בקדושתיה קאי **לא אכלה דהא אמר קהל גרים איקרי קהל.** תימה דהוה ליה למימר בין בקדושתיה קאי בין לא קאי אכלה מהני תרי טעמי דכת גר זכר ככת חלל זכר ועוד דקהל גרים איקרי קהל דהא אפילו לא בקדושתיה קאי לא אכלה נמי מטעם דכת גר זכר ככת חלל זכר דהרי היא כחללה ואכלה אינה אוכלת בתרומה כדמוכח בפרק בתרא דקדושין (דף עז.) ואי הוה טעמא דר' יהודה בבת גר זכר משום דכמיב מזרע ישראל כדמוכח התם הוה מצי למימר דלא הויא ממש כחללה אלא דוקא לינשא לכהונה אבל התם משמע דעיקר טעמא דרבי יהודה מק"ו ומה חלל שבא מטיפה כשרה כו' ולפי זה אית לן לשוייה כחללה לגמרי: **דהא** אמר אף גר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה. אכתי צריך לטעמא דאית ליה קהל גרים לא מקרי קהל ולא חש להזכיר אלא נטר עד דקאמר אי לאו בקדושתיה קאי אכלה כו' דאי לא קאי סגי לה בטעם דקהל גרים לא איקרי קהל למודיה: **הבי** גרסינן דתנן רבי אליעזר בן יעקב אומר אשה בת גרים בו'. דמשנה היא במסכת ביכורים (פ"א משנה ה) ולא קשיא דלא מייתי מתניתין דפרק בתרא דקדושין (דף עז.) דהך נמי משנה היא:

הא נמי אכלה ממאי דלמא עד כאן לא קאמרי רבי אלעזר ורבי שמעון התם אלא דיש לו להאכיל במקום אחר אבל הכא דאין לו להאכיל במקום אחר לא וכי תימא הכא נמי יש לו להאכיל בבת גרים והא מיבעיא בעי לה רבי יוחנן מרבי אושעיא ולא פשיט ליה איתמר אביי אמר הואיל ומאכילה בלא ידעה רבא אמר הואיל ומאכילה בעבדיו ושפחותיו הכנענים אביי לא אמר כרבא קנין דאישות מקנין דאישות ילפינן ולא ילפינן קנין דאישות מקנין דעבדים ורבא לא אמר כאביי שאני התם שכבר אכלה ואביי שכבר אכלה לא אמרינן דאי לא תימא הכי בת ישראל שניסת לכהן ומית תיכול שכבר אכלה ורבא התם פקע קנייה הכא לא פקע קנייה גופא בעא מיניה רבי יוחנן מרבי אושעיא פצוע דכא כהן שנשא בת גרים מהו שיאכילנה בתרומה אישתיק ולא אמר ליה ולא מידי לסוף אתא גברא רבה אחרינא ובעא מיניה מילתא [אחריתא] ופשט ליה ומנו ריש לקיש א"ל רבי יהודה נשיאה לר' אושעיא אטו ר' יוחנן לאו גברא רבה הוא אמר ליה דקבעי מינאי מילתא דלית לה פתרי למאן אי לרבי יהודה בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי לא אכלה אי בקדושתיה קאי לא אכלה דהא אמר מר בת גר זכר בבת חלל זכר אי לאו בקדושתיה קאי לא אכלה דהא אמרינן קהל גרים איקרי קהל ואי לר' יוסי בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי אכלה בקדושתיה קאי אכלה דהא אמר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה אי לאו בקדושתיה קאי אכלה דהא אמר אקהל גרים לא איקרי קהל אלא אליבא דהאי תנא דתנן רבי אליעזר בן יעקב אומר אשה בת גרים לא תנשא לכהונה עד שתהא אמה מישראל והכי קמיבעיא ליה כשרות מיתוספא בה ואכלה או דלמא קדושה מיתוספא בה ולא אכלה תא שמע כי אתא רבי אחא בר חיננא מדרומא אתא ואייתי מתניתא בידיה מנין לפצוע דכא כהן שנשא בת גרים שמאכילה בתרומה שנאמר וכהן כי יקנה נפש קנין כספו וגו' יאכל בו למאן אילימא לרבי יהודה האמר בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי לא אכלה ואי לרבי יוסי ל"ל קרא האמר בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי אכלה אלא לאו לרבי אליעזר בן יעקב וש"מ כשרות איתוספא בה ואכלה ש"מ איתמר רב אמר

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com